Körbeöleltük a Himnuszt

A debreceni Méliusz Központi Könyvtár adott helyt a „Körbeölelt Himnusz”c. kiállításnak, amely január 21-én nyílt meg ünnepélyes keretek között a Magyar Kultúra Napja alkalmából.

Mondhatni, szó szerint és átvitt értelemben is körbeöleltük azt a Himnuszt, melyet Kölcsey Ferenc éppen 200 évvel ezelőtt fejezett be, s amely ma már Magyarország alaptörvényébe iktatott hivatalos állami Himnuszunk.

Erre a jeles alkalomra a mezőkövesdi matyó származású Árvai Erzsébet népi hímző elkészített hat darab táblaképet, melyeken a Himnusz 1. versszaka körbe van hímezve mégpedig úgy, hogy sorban mutatja be a mezőkövesdi matyó hímzés fejlődéstörténetét. Ennek megfelelően az 1. darab az 1850 előtti, piros-kék színekkel varrott „ó-matyó”, a 6. darabja pedig az a színes matyó, amit manapság általában matyónak ismer a nagyközönség. A kiállítás anyagát 2022. adventi időszakában megáldotta a budapesti Szent Rókus-kápolna plébánosa, Dr. Breznay István.

Abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy jelen lehettem ennek a munkának minden szakaszában, a tervezéstől a megvalósulásig. Dicséret illeti Erzsébet asszonyt, aki 3-4 hónapon keresztül napi 10-12 órán át öltögetett, hogy határidőre elkészüljön a hímzésekkel.

Kiállításra került további 9 db táblakép is. Sokan rácsodálkoztak a szintén mezőkövesdi népi iparművész Kovács Szabolcs munkáira is. A Népművészet Mestere (és számos más kitüntetés birtokosa) körbefestette a Himnusz 1. versszakát a bútorfestésnél alkalmazott színes virágmotívumokkal. Ebben az esetben is volt meghatározott sorrendje a képek bemutatásának. Az „öregkék” alapra festett motívumok nyitották a sort, ami 1810-ig volt jellemző. Utána következett az uralkodó „habos-

piros”, majd a zöld és a fehér alapszín.

Ennek a kiállításnak az ötlete a Hímezz Magyarra Alapítványban és Baráti Körében fogalmazódott meg, így a megszervezését és lebonyolítását is ők vállalták fel.

A cívis városban Dr. Petrányi-Szöőr Anna, a Hímezz Magyarra Alapítvány Kuratóriumának elnöke köszöntötte a szép számú érdeklődőt és beszélt a Himnusz születésének történetéről. Kérésére kórusban szavaltuk el nemzeti imádságunk 1. versszakát.

Dr. Kovács Attila református lelkész megáldotta a rendezvényt, melyhez a 27. zsoltárt hívta segítségül.

A Liszt Ferenc-díjas Dévai Nagy Kamilla előadóművész elénekelte és gitárral pengette az „Ó, Istenünk, eléd letérdelünk” kezdetű éneket.

A kiállítást Dr. Cservenyák László etnográfus, címzetes egyetemi docens, a Szatmári Múzeum igazgatója nyitotta meg. Azzal kezdte, hogy különös nagy év volt az 1823-as esztendő, hiszen a ma ünnepelt Himnusz mellett Petőfi és Madách is akkor született.

Ismertette Kölcsey életútját, földrajzi és történelmi áttekintést vázolt fel a himnuszköltő szűkebb hazájáról, Szatmárcsekéről és a szatmárságról általában. Utána beszélt még a népművészetről, a magyar motívumkincsről. Rámutatott az emberek önkifejezései vágyára, amely például a hímzésekben is tetten érhető. Szólt még Matyóföldről, a matyóságról, a matyó népművészetről, majd bemutatta a kiállító népi hímző, Árvai Erzsébet hímzéseit, amellyel körbehímezte a Himnusz 1. versszakát. A továbbiakban felhívta a figyelmet a szintén itt kiállított Kovás Szabolcs népi iparművész munkáira is. „Ez a kiállítás a látható szeretet” – tette hozzá, majd elszavalt egy Nagy László-verset is: „… Sose feledd: példa vagy!”

Ezt követően Weisz Péter, a Barankovics Alapítvány Izraelita

Műhelyének elnöke, aki zsidó vallású magyar emberként határozta meg magát, beszélt reformációról, reformkorról, a nemzetti önállósodási vágyról, összefogásról, a zsidó emancipációról, a neológ zsidóságról. Haynaut is megidézte, aki azt mondta, hogy az 1848/49-es események a zsidók nélkül másképpen alakulhattak volna. Weisz Péter azt is mondta, hogy a 19. századi polgári forradalomban a zsidóságnak fontos szerepe volt, amely elhozta számukra a szabadságot és az egyenlőséget. Befejezésül egy hosszú Szép Ernő-verset is felolvasott.

Ez a rendezvény egyben a világhírű idegsebész, Dr. Csókay András szabadegyetem alapító, fővédnök, „Krisztus, a nemzet megváltója" c. előadássorozatának nyitánya is volt. Beszélt Krisztusról, mint a tudomány megváltójáról és arról is, hogy minden globalizációs szándék célja, hogy eltántorítson a Szentháromságtól. Jézus jelenléte egy hármas erőtérben valósul meg – tette hozzá. Azután János evangéliumának 14,20 versét idézte: „Azon a napon majd megtudjátok, hogy Atyámban vagyok, ti bennem, s én bennetek." E szavakat azzal összefüggésben mondta, hogy Jézust ma is el akarják távolítani, de nem lehet, mert bennünk és nemzetünkben lakik. Ennek tudata fontos szerepet játszik magyar önazonosságunk megélésében. Identitásunk megtartása a fontos! Magyarságunk a hivatásunk, és ennek megélése a mindennapokban, a mai világban kihívás, de fontos küldetésünk. Végül megismertetett bennünket egy új foglommal: „glokalizáció". Ha jól értettem, ez azt jelenti, hogy gondolkodjunk globálisan (lássuk a nagy összefüggéseket), de cselekedjünk lokálisan, vagyis a nemzeti érdek nem lehet a globalizáció áldozata.

A továbbiakban Dévai Nagy Kamilla felolvasott egy részletet saját életrajzi ihletésű könyvéből. „Sokan azt gondolják, hogy a művész élete csupa csillogás" – mondta. Az elhangzott részlet arról szólt, hogy az ő életében is voltak mélypontok, s hogyan lábalt ki belőle és látta meg újra a reményfényt. „Elmúlt a keserűségem és többé nem is jött vissza, mert fogta

a kezemet az Úr” – tette hozzá.

Dr. Petrányi-Szöőr Anna, aki a rendezvény moderátora is volt, arról beszélt, hogy miképpen született meg az ötlet a Himnusz körbeöleléséről.

Rakonczai Ibolya, a Hímezz Magyarra Baráti Kör vezetője, a rendezvény védnöke tanúságot tett magyarságtudatáról. „Éljük meg közösségekben magyarságunkat, ahogyan Isten rendelte” – zárta gondolatait.

Végül önként jelentkezéses alapon további tanúságtételekre is sor került.

Befejezésül Dévai Nagy Kamilla elénekelte az „Annyi mindent kéne még elmondanom” kezdetű dalt, majd a közönséggel együtt elénekeltük Régi Magyar Himnuszunkat, a Boldogasszony Anyánk kezdetűt, s legvégül a Székely Himnuszt is.

A kiállítás anyagát legközelebb Mátészalkán láthatják az érdeklődők.

Árvai Erzsébet munkái

Kovács Szabolcs munkái

Hímezz Magyarra Baráti Kör

K. Dudás Mária